

Vuonna 1918 lokakuun
31 päivänä kello 1 päiväl-
lä kokoontuvat Suomen
Eduskunnan Pankkival-
tuusmiehet puheenjoh-
taja Yrjö Tapani Palmen
ja herra Ståhlberg sekä
varamiehet Nevanlinna,
Larionius, Palmgren ja
Listo.

18

Esiteltiin johtokunnan kysel- L.60
mä kuluvan vuun 26 päivältä N:o 57,
ja sitä seurannut Rothan konttorin
entisen Pankkinomisarien Otto Fred-
rik Tauben anomus, että häelle, e-
ritoten häntä käsipinan aikana koh-

dann eitten vaurioiden johdosta, suo-
taisun jotakin avustusta kalliuajan
lisäyksessä suhan 1500 markan e-
läkkiveseen Pankin varoista, jota hän
nautti vuodesta 1905 lukien, jolloin
hän ottuaan 15 vuotta Pankin palve-
luksessa, pyynosti sai eron.

Huomauttan etta ne seikat,
jotka ovat antaneet Pankin hallin-
nolle aihetta myöntää erinäisille
Pankin iäkkäille ja taysin palvel-
leille, eläkettä nauttiville virkaili-
joille kalliuajan lisää, eivätkä ole
herra Täubeen soveltuettavissa, johlo-
kunta kumminkin, koska herra Täu-
been nähdön on säälitettävä asian
haaroja olomassa, hän kuvon on pa-
konterin kapinoitsijain sytyttämässä
tulipalossa menettänyt kaiken ir-
taimen omaisuutensa, jopa tervey-
tensäkin, on katsonut voivansa eh-
dottaa herra Täubelle myönnettäväh-
si viime syyskuusta lähtien toistai-
seksi 100 markkaa kuukaudessa kal-
liuajan lisäna.

Pankkivaltuusmiehet päätivät

myöntää herra Taubelle kerta kaik-
kuun 1200 markan suuruisen apu-
rahan Pankin varoista, joka oli Joh-
tokunnalle ilmoitettava tiedoksi ja
asiannuksista toimenpidettä var-
ten (Kvige N:o 59.)

28

Tämä kohouksen pöytäkirjan L. 61
28:n kohdalla kosketeltu kysy-
mys kalliirajan palhanlisien myön-
tämisestä Pankin virkailijoille ja
palveluskuunalle olettui edelleen
käsiteltäväksi.

Esitettiin johtokunnan kerjel-
mä kularan lopakkuun 30 päiväl-
ta N:o 52, jossa Johtokunta ilmoit-
taa saamansa kehotuksen mukai-
sesti uudestaan laatuensa eh-
dotuksen kalliirajan lisien mak-
samiselle ja siitä luokitteluensa
virka- ja palvelusmietet kolmeen
eri syyaan, kullekin syyälle
ehdotettuun lisineen seuraavasti:

Helsingin ja Viipurin konttorit.
Virkailijoille

Kuustuhken määrä

Aykyinen kuun-
kuusi palkka

Naimaton. Nainut. Nainut, enem. kuin 2 larta.

550	750	800	korkeintaan 300.
500	700	750	" 500
450	650	700	yli 500.

Tahitimestareille

400	525	575.
-----	-----	------

Muut konttorit.

Virkailijoille

500	700	750	korkeintaan 300.
450	675	725.	" 500.
400	650	700	yli 500.

Tahitimestareille

350	450	500
-----	-----	-----

Tästä "järjestelmästä" johtokunta kuitenkin on ehdottanut tehtäväksi se poikkeus että ensimäiseen luokkaan kuuluvat naisvirkailijat eli siih naimattomat naiset saisivat kalliin ajan lisää 50 markkaa kuukaudessa vähemmän kuin samassa luokassa olevat miesvirkailijat.

Mainttujen kalliuin ajan lisien maksamisen alkaisi, ehdotuksen mukaan, tätä kuista lähtien ja kestääsi vuoden loppuun, ellei uutta vuosivahansääntöä Pankille sitä ennen ole vahvistettu, missä tapauksessa johtokunnan olisi tehtävä uusi esitys asiassa. Kun nyt ehdotettua järjestelmää noudattava siihen menisi kunkausittain tasaisin luvun Smk. 83.000 ja siis vuoden loppuun yhteensä suunnilleen Smk 250.000, aikaisemmin myönnetyn määrärahan käyttämättömän jäännöksen ollessa Smk. 221.094.69, puuttuvaa määrää, jonka johtokunta samalla on pyytänyt myönettäväksi, noussee pyörtein luvun Smk:aan 30.000.

Pankkivaltausmiehet päättivät hyväksyä johtokunnan ehdottaman järjestelmän sovellettavaksi kuhvan Smäivästä lukien, kuitenkin kaan ei tämän päätöksen nojalla kauremmas kuin marrashkuun loppuun, jolla välin esitys oli tehtävä piakkoin kokoonpanan & durskunman

Pankkivalio kunnalle 30000 markan suuruisen lisämäärärahan myöntämisestä, jolla nyt hyväksyttyä järjestelmää voitaisin soveluttaa vuoden loppuun saakka. (Kvye Johtokunnalle N:o 60)

Herra Listo oli erovaa mielipidettä sunn "suhteessa etta hän nyt jo olisi tahtonut myöntää palkanlisät maksettavaksi Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti vuoden loppuun asti, koska oli sangen luultavaa ettei Eduskunta ehtisi tehdä päästää lisämäärärahan myöntämisestä marraskuun kuluessa, ja nän ollen Pankin virkailijat olisivat joulun lähetessä tavallisen talousmenojen kassun takia joutua varsin tukkalaan asennaan. Tämä olisi ollut välttettävissä, jos Pankkivaltuusmiehet olisivat ottaneet vastuulleen puhona olevan 30.000 markan myöntämisen, ja aikanaan pyytäneet Eduskunnalta vastuu-päästöä.

Herra Liston mielipiteeseen yh-

tyi puheenjohtaja, vapaaherra Pal-
min.

"Sittä" varalta etta ennen tämän
vuoden loppua Eduskunta ei olisi
hyväksynyt uutta vuosirahansaän-
töä taikka kalliuayanlisäyksiä
muuten järjestänyt Pankkivaltuus-
mieset herra Stahlbergin esitykses-
tä päättivät pyytää valtuutusta
käyttää kalliuayanlisäyksin edel-
leen tulivan vuoden alusta läh-
tein toistaiskesi enontaan 83.000 mark-
kaa kuukaudessa.

3. §

Puheenjohtaja vapaaherra Pal-
min esitti seuraavaa:

"Kun Suomen Pankin johtokunnan
nykyinen puheenjohtaja jo useita
vuosia sitten eroa virastaan pyy-
dettyänsä aikoo lähenmässä tule-
vaisuudessa antaa virkavapautta, kun-
nes ero saadaan, ja Pankkivaltuus-
mieston kesken pidetyt neurottelelut
seka niista asianomaisille tehdyt
ilmoitukset seuraajan nimittämisessä
ta yhä edelleen ovat jääneet näky-

vai tulosta tuottamatta, pyydän tämän ajan pitkään Suomen Pankille varsin tukalan aseman pois-tamiseksi tehdä seuraavan ehdotukseni.

Pankkivaltuusmiehille on tunnettu, mitkä syyt ovat vahvuttamet etta Suomen Pankin jo toista vuosikymmentä sitten vanhentuneeksi tunnustettu ohje- ja vuosirahan säätö vuodelta 1895 yha edelleen on voimassa, niin monta kertaa kuin onkin koetettu saada sen perintöohjaiseksi korjatuksi ja soveltamaan myöhemmän ajan tuottamaan kehitykseen. Rüttää siis muistuttaa kysymyksen vaiheittain päätteistä.

Uuden Eduskunnan ensimmäisellä istuntokaudella oli käsiteltävä "Pankkivaltuusmeston tekemä" ehdotus silloin kireällisimpain parannusten aikaansaamisesta, mutta muuta tulosta ei lähtenyt asiasta pidetyistä, osittain kiihkoistakin neu-votteluista, kuon etta annettuin Pank-

kivaltuusmiesten toimeksi ottaa Pankin ohjesääntö uuden tarkastelun alaiseksi ja samassa tehdä näistä asioista uudet ehdotukset.

Juomen Pankin verksamiehistön taloudellisen aseman pitämisen nopeasti kasvavien vaatimusten tallalla oli kuitenkin ilmeisesti kysymyksen arin kohta, ja Eduskunnassa vallitsiva mieliala kivi näkyvin muun muassa siitä, että tuntuva vähenrys tehtyn Pankkivaltuusmiehille aina laitoksen perustamisesta asti, sillon siis neljänneksitoista vuotta aihausemmin määrättyjen palkkoiden suhteen. Eduskunnan keskustelusta tuli silti olettaa samanlaisten näkökohtien voivan saada valtaa verksamiehistönkin nähdön, jonka toivomuksena päävästöön oli saada aseman lähinnä vastaamaan maan yksityispankeissa palveluvion jo saavutettua turvallisuutta. Kokemus osoittikin epäilysten olleen perusteltuja, sillä kun Pankkivaltuusmiehet

asiaa valmisteltuansa olivat 2 pää-
vänä syyskuuta 1909 lähettiläiset
Eduskunnan Pankkivaliokunnalle
ehdotuksen uudeksi Suomen Päkin
ohje- ja vuosirahasäännöksi, hylkäsi
Eduskunta sen kokonaisuudessaan,
kehottaa samassa valtuusmehiä
ottamaan uudestaan harkittavak-
seen muutosten tarpeellisuuden
mainitussa ohje- ja vuosirahasäänn-
ossä sekä aikanaan antamaan
Eduskunnalle ehdotuksen asias-
ta.

Taikka tälläkin kertaa asian
saattaminen siihen tulokseen, jo-
ka Suomen Pankkia läheemmin
seisoville näytti tärkeimmältä, ei
näyttänyt helpolta, ja pankkivir-
kammeiston jo saavuttaman tuuk-
sion supistamista erikseen läke-
oikeuksiin nähdön oli vaadittu suu-
remalla ponteruudella kuin tar-
peellisten paramusten suotavuutta
oli kannatettu, ottein asia koko
laajuidessaan 1910 vuoden aikana u-
peamman kerran Pankkivaltuusmies-

ten käsiteltäväksi, sitten kun Pankin
 johtohuhta oli siitä antanut vaadi-
 tun lausunnon, ja kun Pankkival-
 tuusmichtit eivät nähtävät voivansa
 esittää uusille periaatteille rakennet-
 tuja ehdolukua asiasta, alistiivat he
 8 päivänä maaliskuuta 1911 Pankkiva-
 luokunnan harkittavaksi, eikö valiokun-
 ta tahtoisikko oikeutella,
 etta Pankkivaltuus michtit oikeutet-
 taisivat 1911 vuoden alusta lukien kaij-
 tämaan pankin varoista aina 80,000
 markkaan asti vuodessa, millä määrä
 rahalla, joskin se vain olisi toistai-
 seksej myönnetty, Pankkivaltuus mie-
 het toivovat voivansa pitää huolta
 Pankin virka- ja palvelushuman ta-
 loudellisen aseman parantamisesta
 sekä muistakin ehkä tarvittavista
 menoista kumies käitys uuden ja ko-
 roletun rahasaäinnön välttämättömyy-
 destä ehtisi kokemuksenkin avulla
 vakaantua. Tämäkin välittävä seka
 vain toistaiseksi tyydyttää asian-
 järjestely kohtasi kuitenkin varsin
 voimakasta vastarintaa. Lopullisessa

Asian käsitteelyssä onnistui kuitenkin saada sille sen verran kannatusta, että se tuli päätöksksi, vastakkais-ten mielipiteiden mukien melkein tasaväkisina esintyessä Eduskunnas- sa kaikkien ehdotettujen parannuk- sien nähdessä. Lopuksi 18 päivänä touko-kuuta 1911 voitolla joutuneen ehdotuksen nojalla saatovat Pankkival- tuusmieset sitten 9 päivänä kesäkuu- ta myontaa Suomen Pankin henkilo- kunnalle tilapäisesti parannettuja palkkoja 1911 vuoden alusta lukien. Räytämällä tästä vuotuisesti 80,000 markkaan nousvaa tilapäistä ja yhä uudistettua lisäystä saatuiin vältetyk- si jo eri kerroin havaittua vastusta, kun Pankin toiminnalle parasta lu- vanneita voimia yhä houkutelttiin muil- le ja paljon parempia etuja lupaa- ville toimialoille. Tästä tapaa vastaan, millä mainittua määärärahaa Pankki- valluusmiesten puolella on käytetty ei ole valtiopäivillä tehty muistutuk- sia, ja arvelivat Pankkivalluusmieset saavansa sitä nojan käsitylkselleen,

että kohemuskirin todisti suuresti pa-
rannettujen palkkakartujen olovan ai-
van välttämättömiä. Erikorvoin se hä-
Eduskunnassa etta Pankkivaltuus-
miesten piirissä esitetty vaatimus,
etta eläkekysymys tänän yhtey-
dessä järjestettäisiin uudella tavalla,
herätti kuitenkin vakavia epäilyksiä,
koska nille virkailijoille, joilla oli-
vat kintyneet Suomen Pankin pal-
velukseen, varsin turvaavalla tuntura
määrys joutuisi vaaraan ilman min-
käänlaista varmuutta, etta sitä ja suu-
resti kohoneeta elinkustannuksia
vastaavaa horvausta voisi saavuttaa
silloiselta Eduskunnalta.

Kysymys uuden ohje- ja rahan
säännön säätämisestä 19 päivänä hel-
mikuuta 1895 annetun syyaan oli kui-
tenkin, huolimatta mistä osittaisis-
ta parannuksista ja muutoksista,
jotka Pankkivaltuus mesten aikaa myö-
ten oli omistunut sihen aikaansa-
maan, käynyt yhä polttavamaksi,
ja se otettiin sis vuonna 1914 uudes-
taan valmisteltavaksi Suomen Pankin

johtokunnassa ja valtuustossa, mutta seuraavaan vuoteen jatkuvia käsittejä jää heikken jo siitäkin syystä, ettei Eduskunnan pahollisen toimettomuuden tähden, joka oli suuren maailmansodan seurauksia, voisi mihinkään tulokseen päästä. Raakien hintojen alueksi hitaampi mutta sitten yhä pahempi kohoaaminen pakotti Suomen Pankin Hallinnon omalla uhalla hyväksymään kallirajan lisäyksiä, joilla hether lähempää vaarauksia torjuttui. Luottamus, että asetusten ulkopuolella olivat mutta välttämätöniiksi käyneet toimenpiteet jäjestä-pain voisivat saavuttaa Eduskunnan hyväksymisen, ei myöskään pellänyt, kun valtiolliset olo otteivat valtio-päivän kokoonlaisen mahdolliseksi. Sisällisten olojen epävahvuus sekä vihdoin verisin taisteluihin ja laittonuuksin johtaneet luonne eivät kuitenkaan ole viime vuosina myöntäneet kaavan käsiteltävänä olleen ohje- ja rahansaantikysymyksen mutta esittämistä Suomen Eduskunnalle, var-

sinkin kun monet ja pärkät henkilo-
muutokset Pankkivaltuusmiehistön kokoon-
panossa ovat edellyttäneet koko kysy-
myksen alustamista uudestaan.

Sama yksityis kohtion syrjäytämi-
sesta huolimatta pitkäksi venynyt
selostus lienee rittävä osottamaan,
mitä ylivirvoimaisia vaikkeisia yhtä mit-
taa on ollut tiellä, kun on koettu
hankkia taloudellisia tukiratkaisuja, joilla
maan vanhin ja tärkein rahalaitos pää-
sisi tilaisuuteen kuinnittämään palve-
lukseensa toimihenkilöitä sellaisilla
ehdoilla joita edes suunnilleen vastai-
vat nykyansä lukemattomilla muil-
la aloilla tarjona olavia. Niitä nykyinen
asiain tila sekä se epävarmuus vaikkeet-
tarat joita Pankkivaltuusmiesten hoi-
kista yrityksistä huolimatta edelleen
vallitsivat Suomen Pankin verkailevien
asemaan nähdessä, sitä on joka viik-
ko antanut todistuksia. Yksi paikka
toisensa perästä jää avoimeksi, kun
kyhonnut, ehkä kykenemätt henki-
löt mahdollisuuden tarjoutuessa pyr-
kivät toiselle alalle ja avonaisiksi

julistatut virat jaavat hakijoita vaille. Esimerkheja kummastakin on niin paljon, ettei tarvitse mitä tällä tavalla luetteloaan.

On sitä vastoin voi jättää mainitsematta, että pikainnin apu, niihin tarpeellinen kuin onkin, yhä on haukanna. Täkeet siipasta rathaisusta otoliseen suuntaan eivät suinkaan ole lähdellä; kuukausia on ainakin menossa, ennenkuin Eduskunnan Pankkivaliokunnalle esitellyt ehdotus todennäköisesti muidon kurvilleisten asiaiden rinnalla on päässyt rathaisuun, vaikkakin olettaisi tämän käyvän otoliseen suuntaan. Jokseen puheeksi otettu aato Suomen Pankin uudistamisesta siihen suuntaan, että on päästetty osakkaita Eduskunnan rinnalla määriämaan johdosta, on omansa vielä riivytätiämaan kysymystä, jos nimittäin solmitaan eri tarkoitusperia yhteen. Joskin jo rahasaantoasia on vackea, niihin uusien periaatteiden ottaminen Pankin koeko hallinnolle noudatettavaksi veisi

vielä" pahempaan vireytykseen. Tie -
taaksi onkin Suomen Pankin vir -
kakunnassa tänän johdosta erityi -
wen levottomuus heränyt, koska uu -
sien riitahysymysten luttäminen
ennestään turhaan käsitellyjen eh -
dotusten yhteyteen aina uhkaa näi -
ta" jälkinäisiä arvaamattomilla vai -
keuksilla.

On kyllä, että jo toista vuosikym -
mentä" pakosta noudatelttu tie pyr -
kia" osittaisiin parannuksiin, kun
täydellistä ja johdonmukaisesti laa -
dittua mutta ehdotusta ei voida saa -
da aikaan, sekin on tuottanut han -
kaluuksia mutta tarattoman vai -
keitten olojen vallitessa en vieläkaan
näe, että Pankkivaltausmiehillä on
muuta mahdollisuutta ollut käytettä -
vissä. Nyt läheillä oleva vaara, että
laitos jää tarpeellisia toimihenkilöi -
ta" vaille, olisi jo aikaja sitten muut -
tuut todellisuudeksi, jolleivät vä -
liaikaiset korotukset olisi taryonneet
apuneuroja, eikä Pankin koko ase -
ma olisi ollut mahdollinen ilman se -

telanto- oikeuden laajentamista ja
 muita osittaisia parannuksia. Asian
 nykyisellä kannalla on siis näe muu-
 ta mahdollisuutta, kuin jälleen tur-
 vautua tilapäiseen toimenpiteeseen.
 Nissä suullisissa keskustelussa, jois-
 sa moni Pankkiralltuusmiesten pää-
 töksestä olen ollut hallituksen jä-
 senten sekä varsinkin valtiovarain-
 toimituskunnan pääilkköön kanssa, on
 muun muassa nähty, etteivät asian-
 omaiset näe voivansa saada Pankin
 johtokunnan puheenjohtajan paik-
 kaan sopivaa henkilöä, jos pidetään
 perusteena nykyinen palkkasääntö
 hallinajan lisäyksineen, mutta halli-
 tus ei toiselta puoleltaan enemmän
 kuin Pankkiralltuus mihethään saa-
 ta menoa suurempia palkkaesityja
 myöntämään kuin Eduskunnankin
 hyväksymät säännöt myöntävät ja
 niihin laajalla kuin yleinen ohje- ja
 palkka-säännön uudistus veisi, vaa-
 tion vastaavaa aikaa valmistukseen,
 yhtä helposti rathais tavalla näyttä-
 si sellainen kysymys, että johtohan-

nan esimieheksi kutsuttavalle henkilölle voisi taata taloudellisen asemian, edes johonkin määriin lähenevän nytä" stuja, joita hykkenevä mies voisi helposti saavuttaa taryontumalla yksityisen raha-alitoksen palvelukseen. Tällio onkin jo nähty muita päälikön pakkoja varten olevansa pahoitettu ryhtymään in casu tehtävien välipuheihin, ja jos sama keino olisi odotukseen myönnystyksellä taryona tassä tapauksessa olisi sunta apuna uus lähdön vaiheuden poistamiseksi, joka riidattomalla tarpeellisuudellaan ehkä raivaisi tiitä yleiselle ja johdomukaisesti toimeenpantaralle uudistukselle, jotta Suomen Pankki edelleen voisi pysyä koko maamme taloudelle arvaamattonan tärkeänä, jopa johtavana laitoksena.

Asian joutuisamman käsittelyn edistämiseksi olen uskallanut ilman edelläkäynestä neuvoitteleja antaa kirjallisen muodon ajatuksilleni, ja pyydän tunnusttaen alistaan Suomen

Pankin valtuusmisten harkittavak-
si,

"eiko" olisi syytä viipymättä
kaantya nainä päivinä ko-
koontavan Eduskunnan puo-
leen ehdotuksella, että "Tuo-
men Pankin johtokunnan pu-
heenjohtajalle tuleva palkka
tulisi määrittyksi ennen kuin
ohje- ja rahasaännon asia eh-
tu tulla käsitelläväksi, jotta
paikan uudestaan täytäminen
helpottuisi.

Sinä tapauksessa että periaatteellinen puoli ehdotustani saavuttaisi Pankkivaltuusmisten hyväksymisen, on ehdotukseen otettava määräys kuin ka suureksi uusi palkka on tulева. Ettei sinä kohden voi kilpailla suurimpior yksityis pankkeja kovasti korkkealle venytettyjen vaatimusten kanssa, on selvä, mutta lienee toiselta puolen varma, että vielä muutama vuosi takaperin korkaimmankin tak-
san mukaan suunniteltu palkka nyt on alhaiseksi katsottava. Luulisin

puolestani voivan olettaa, että nykyissä oloissa 40000 markan palkka on välttämätön, ottamatta lukuun niitä "kallinajanlisia" jotha loistaiseksi tulerval kysymyksessä. Saanen siis vielä jättää harkittavaksi

eikö Pankkivaltuusmiehet tahtoisivat ehdottaa sellaista voimassa olevan lain muutosta, että Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtajalle, siksi kun Pankille on vahvistettu uusi rahanpaanto, vakuutteltaisiin 40000 markan säännölliset palkkaedut, mihin vielä voisi tulla kallinajanlisäystä niiden periaatteiden mukaan, jotha voivat olla Suomen Pankin muidon virkamiesten hyväksi määrittyinä?"

Kiusta keskustelussa Pankkivaltuusmiehet yksimielisesti

turnustivat, etta" oli tehtava kaikki mita voitun johtokunnan puheenjohtajatoimen täytäntämisen kirehtimiseksi, koska ei hallituksen taholta, kuten Pankkivaltuusmiesten tiedon on tullut, vieläkaän oltu ryhdytty minkäänlaisein toimenpiteisiin tassa suhteessa. Nämä olivat katsottuun Pankkivaltuusmiesten suoraksi velvollisuudeksi tehdä jonkunmoinen aloite asiassa. Puheenjohtajan esittämän toisen ponnen suhteeseen milipitot kävivät jossain määrin eriltaan. Yothut Pankkivaltuusmiehistä tahtovat johtokunnan puheenjohtajan pohjapalkkaa korotettavaksi si 50 tuhanteen markkaan. Toiset kannattivat puheenjohtajan ehdotusta 40 tuhannen markan pohjapalkasta, jonka lisäksi tarpeen vaatessa miekkohtainen lisäys voisi tulla kysymyksessä. Toiset taas olivat sitä mieltä, ettei ainakaan pitäisi siirtoutua palkan suhteeseen, ennenkuin oli asiasta keskusteltu sen ehdokkaan kanssa, jota pidettiin toimeen sopi-

vimpana.

Keskustelun päätyttyä Pankki-valltuusmiehet hyväksyivät seuraavat sanoit, edellinen herra Nevanlinnan ja jalkimainen herra Laroniukson ehdottama, nimittäin:

1) antaa puheenjohtajalle toimeksi ilmoittaa Hallitukselle että Valltuusmiehet tulevat tekemään voitavaan sen esteen poistamiseksi, joka Pankin johtokunnan puheenjohtajan viran täytämiselle on virkaan kuluvalan palkkauksen nykyisessä "määrässä"; sekä

2) puheenjohtajan välityksellä käydä keskusteluihin sopivana pitämänsä ehdokkaan kanssa niistä ehdosta, joilla tämä halvoisi voivansa johtajatoimeen ryhtyä.

Fakuudeksi:

